

Der er derimod en anden Side ved den tekniske Skole, om hvilken jeg bedre kan blive enig med det ærede Medlem, jeg før nævned, (Stilling). Naar han nemlig lejlighedsvis — ganske vist under Om-talen af de saakaldte Konsulenter — fremhævede Betydningen af den forberedende Undervisning, vil jeg sige, at naar vi overhovedet sætter Pris paa den tekniske Skole, som vi skal lovgive om, bør vi alle være klare over, at det vigtigste Led i den er den forberedende Del, de Klasser af Skolen, som befatter sig med den Undervisning, som kun har til Hensigt at bibringe Lærlingen de fornødne Kundskaber, for at han kan blive en brug-bar Svend. Det vil sige den Undervisning, som gives for det overvejende Flertal af Elever i den store tekniske Skole, og den Undervisning, som de smaa tekniske Skoler omkring paa Landet og i Smaabyerne alene magter at beskæftige sig med. Jeg fremhæver dette, fordi den tekniske Skole foretager sig andre Ting end at give denne simple, forberedende Undervisning; den har videregaaende Klasser, idet der paa de større Skoler gives en Uddannelse, som fuldt vel staar paa Højde med de højt betitlede Skolers i fremmede Skolesystemer. Denne Uddannelse har til Formaal at bringe de viderekomne til at blive dygtige Arbejdsledere, bringe dem saa vidt frem som muligt i deres Fag og give dem den teoretiske Undervisning, som dertil er fornøden. Og det kan let ske med denne Skole, at man kommer til at se paa disse Blomster — som jeg maaske maa kalde dem — paa Træet, som om de var det vigtigste, og glemme de grønne Blade og det øvrige af Træet. Men det maa man ikke, man maa ikke se paa den tekniske Skole saaledes, at man forsømmer det store Flertal af Eleverne og den tilsyneladende mere beskedne Forundervisning for disse videre Udviklinger, som er udgaaet fra Træet. Forholdet er ganske det samme ved den tekniske Skole som ved den almene Skole, at naar vi sondrer mellem den højere Skole og Folkeskolen, kan man træffe mange, som interesserer sig saa meget for den højere Skole, at den saa at sige blænder deres Blik for Betydningen af Folkeskolen, medens denne dog er det vigtigste, Grundlaget for det hele, og den, der skaber det store Folks almene Udviklingstrin med Hensyn til Oplysning. Paa samme Maade er her den lille tekniske Skole, den forberedende Del af den tekniske Skole, den grundlæggende, thi den skaber

det store Gode, at den danske Arbejderstand staar paa et saa højt Standpunkt, som den staar paa, hvilket viser sig ved, at den overalt, hvor den efter gammel Skik og Brug søger hen i Udlandet, er søgt mere end Flertallet af andre Nationers Arbejdere. Det sker netop paa Grund af den gode Uddannelse, den har faaet baade faglig og teoretisk.

Jeg har ved mine Udtalelser hidtil — rent bortset fra Modbemærkninger til foregaaende Talere — dvalet ved, at man, naar man skal lovgive paa dette Omraade, maa frede om det Selvstyreprincip, som ligger bag ved hele det tekniske Skolevæsen. Jeg vender mig nu lidt mere direkte til selve Lovforslagene og ser først paa Hovedforslaget om Tilsynet med den tekniske Undervisning her i Landet. Opgaven for dette Lovforslag er at vejlede denne Undervisning, som er opstaaet frit og af sig selv, og denne Vejledning har Undervisningen intet imod; tværtimod, en tidligere Taler har gjort opmærksom paa, at den allerede for Aaringer tilbage selv har ønsket en Regulering indført, saa at man kunde være sikker paa, at naar man gik i den lille Skole i sin Landsby, kunde man gaa videre fra dens Afslutningsklasse til en Klasse, som fortsatte Undervisningen i den store Skole i den nærmeste By, saa at det hele altsaa dannede eet System. Hertil kan den Vejledning hjælpe, som en Statslovgivning kan give. En saadan Vejledning har man for øvrigt ikke savnet, selv om der ingen Lovgivning derom har været, idet man har haft den ved Hjælp af Statens tilsynsførende. Den Mand, der nylig blev nævnt, afdøde Professor Andersen, har haft betydelig Fortjeneste af at have bragt denne Vejledning frem, uagtet Skolerne voksede saa stærkt, at det var umuligt for en enkelt Mand at gennemføre Tilsynet.

Ligesom Staten har Ret til at kontrollere Anvendelsen af de Penge, den giver, har Staten Ret til at yde, og Skolerne vil altsaa gerne modtage, Vejledning, saa at Ensartethed fremmes og et System skabes, hvilket ikke saa godt kommer frem uden videre, naar Skolerne er vokset frit frem franeden. I saa Tilfælde kommer Skolen let til at ligne en Skov, hvor Frøene spirer efter egen Lyst: noget bliver til et stort Træ, andet til en lille Busk, et Sted staar Træerne og trykker hverandre, et andet Sted staar de for langt fra hverandre. Det kan være hensigtsmæssigt at faa en Regulering paa det Omraade, selv om man ikke føler sig tiltalt af, at det